

YARGITAY

10. HUKUK DAİRESİ

Esas No.	2016/8636
Karar No.	2016/9765
Tarihi:	13.06.2016

<u>İlgili Kanun / Madde</u>
5510 S. SGK. /84

- **İDARİ PARA CEZASININ İPTALİ DAVASINDA İDARİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞU**

ÖZETİ Yukarıdaki açıklamalar ışığı altında yapılan değerlendirmeye göre; idari para cezası tahakkuku işleminin iptaline ilişkin davada adli yargı ve giderek iş mahkemelerinin görevli olmadığı belirgin bulunmakla, idari yargı alanına giren davanın dava koşulu eksikliğine dayalı olarak usulden reddine karar verilmesi gerekirken, mahkemece eksik inceleme ve yanılıgılı değerlendirme sonucu, işin esasına girilerek, idari para cezasının ödendiğinden bahisle, davanın konusu kalmadığından karar verilmesine yer olmadığına karar verilmesi isabetsizdir. Ayrıca, Kurumca yapılan denetim sonucu dava dışı sigortalının 03.12.2012-23.12.2012 tarihleri arasında davacı işveren yanında çalıştığı belirlenerek, davacıdan işe giriş bildirgesi, dönem bordrosu ve benzeri evrakın tanziminin talep edildiği gözetilerek, iptali istenen Kurum işleminin hukuka uygunluğunun tespiti yönünden işin esasına girilerek, idari para cezası ile ilgili dava sonucu da beklenerek varılacak sonuca göre karar verilmesi gerekirken, hatalı değerlendirme sonucu, yazılı şekilde hüküm kurulması, usul ve yasaya aykırı olup bozma nedenidir.

Dava, davacının dava dışı sigortalının hizmet akdi ile çalışmasına yönelik Kurumun tespit işleminin iptali ile idari para cezası işleminin iptali istemine ilişkindir.

Mahkemece, hükümde belirtilen gerekçelerle davanın konusu kalmadığından karar verilmesine yer olmadığına karar verilmiştir.

Hükmün, tarafların vekilleri tarafından temyiz edilmesi üzerine, temyiz isteğinin süresinde olduğu anlaşıldıktan ve Tetkik Hâkimi ... tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kâğıtlar okunduktan sonra işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tespit edildi.

1-Davacı vekilinin temyiz talebi yönünden;

Davacı vekilinin vekaletnamesindeki yetkiye dayanarak 01.04.2016 tarihli dilekçesi ile temyiz hakkından feragat etmesi nedeni ile davacı vekilinin temyiz dilekçesinin feragat nedeni ile REDDİNE,

2- Davalı Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığının temyiz talebi yönünden;

Mahkemece, dava konusuz kaldığından karar verilmesine yer olmadığına şeklinde karar verilebilmesi için, uyuşmazlık konusu çekişmenin ortadan kalkması, başka bir anlatımla, her iki tarafın da davanın esası hakkında karar verilmesinde hukuki yararının kalmamış olması gerekir. Eldeki dava dosyasına konu olayda, davacı tarafından, Kurumca tahakkuk ettirilen idari para cezası tutarının ödendiği, ancak dava dışı sigortalının davacı yanında çalıştığına dair Kurumca yapılan tespit işleminin ve idari para cezası kararının ortadan kalkmadığı, bu hâli ile davanın konusuz kalmadığı anlaşılmaktadır.

Hâl böyle olunca, Davanın yasal dayanağı, idari para cezasının dayanağını oluşturan eylemlerin gerçekleştiği tarih itibariyle yürürlükte bulunan 5510 sayılı Kanununun 102. maddesi olup anılan maddenin 4. fıkrasında, "İdarî para cezaları ilgiliye tebliğ ile tahakkuk eder. Tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde Kuruma ya da Kurumun ilgili hesaplarına yatırılır veya aynı süre içinde Kuruma itiraz edilebilir. İtiraz takibi durdurur. Kurumca itirazı reddedilenler, kararın kendilerine tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde yetkili idare mahkemesine başvurabilirler. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde, idari para cezası kesinleşir." hükmünü içermektedir.

İdari nitelikteki bir davanın hukuk mahkemesine açılması durumunda izlenecek sürece ilişkin 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile 2577 sayılı İdari Yargılama Usul Kanununda bir birini tamamlayan düzenlemeler yer almaktadır. 2577 sayılı Kanunun "İdari Dava Türleri Ve İdari Yargı Yetkisinin Sınırı" başlıklı 2'nci maddesinde; idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve amaç yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları ile idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan zarar görenlerce açılan tam yargı davaları idari dava türleri olarak sıralanmış; "Görevli Olmayan Yerlere Başvurma" başlığını taşıyan 9'uncu maddesinde; çözümlenmesi Danıştay'ın, idare ve vergi mahkemelerinin görevlerine girmesine karşın, adli yargı yerlerine açılmış bulunan davaların görev noktasından reddi durumunda, bu konudaki kararların kesinleşmesini izleyen günden itibaren otuz gün içinde görevli mahkemede dava açılabileceği, görevsiz yargı makamına başvuru tarihinin, Danıştay'a, idare ve vergi mahkemelerine başvurma tarihi olarak kabul dıleceği, adli yargı yerlerine açılan ve görevsizlik sebebiyle reddedilen davalarda, görevsizlik kararının kesinleşmesinden sonra, anılan otuz günlük süre geçirilmiş olsa da, idari dava açılması için öngörülen süre henüz dolmamış ise bu süre içinde idari dava açılabileceği bildirilmiştir. Belirtilmelidir ki, hukuk mahkemesince verilecek görevsizlik kararı üzerine yapılacak işlemler söz konusu 9'uncu maddede düzenlendiğinden, bu aşamada 6100 sayılı Kanununun 20. madde hükmünün uygulama alanı bulunmamaktadır. Adli ve/veya idari yargı yerlerine açılan davalarda yargı yolu yanlışlığına ilişkin olarak, taraflarca yargılama sonuna kadar itiraz ileri sürülebileceği gibi, 6100 sayılı Kanununun 1. maddesi gereği göreve ilişkin kurallar kamu düzeni ile ilgili olduğundan bu hususun mahkemelerce de kendiliğinden gözetilmesi zorunludur. 2577 sayılı Kanununun 3'üncü ve devamı maddeleri dikkate alındığında; hukuk mahkemesince görevsizlik kararı verilirken, ayrıca, idari yargı düzenindeki hangi mahkemenin görevli olduğu ve dava dosyasının ilgili mahkemeye gönderilmesi yönünde hüküm kurulması olanaksızdır. Anılan maddelerde idari davalarda izlenmesi gereken dava açma yöntemi belirtilmiş olup, davanın idari nitelikte olduğunun anlaşılması üzerine dosyanın idare mahkemesine gönderilmesine karar verilmekle, başlangıçta adli yargı yerine açılmış olan davanın idari yargı yerine açılması sağlanamaz. İdari eylem ve işlemlere karşı açılacak

davalar hak düşürücü süreye bağlanmış olup, 2577 sayılı Kanun hükümlerine bakıldığında, davanın süresinde açılmamasının yaptırımı, usul yönünden "reddine" karar verilmesidir (2577 sayılı Kanununun 14/3-e ve 15/1-b madde düzenlemeleri). Nitekim Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 27.02.2008 gün ve Esas, Karar sayılı ilâmında da aynı yaklaşım ve görüş benimsenmiştir.

Yukarıdaki açıklamalar ışığı altında yapılan değerlendirmeye göre; idari para cezası tahakkuku işleminin iptaline ilişkin davada adli yargı ve giderek iş mahkemelerinin görevli olmadığı belirgin bulunmakla, idari yargı alanına giren davanın dava koşulu eksikliğine dayalı olarak usulden reddine karar verilmesi gerekirken, mahkemece eksik inceleme ve yanılığılı değerlendirme sonucu, işin esasına girilerek, idari para cezasının ödendiğinden bahisle, davanın konusu kalmadığından karar verilmesine yer olmadığına karar verilmesi isabetsizdir.

Ayrıca, Kurumca yapılan denetim sonucu dava dışı sigortalının 03.12.2012-23.12.2012 tarihleri arasında davacı işveren yanında çalıştığı belirlenerek, davacıdan işe giriş bildirgesi, dönem bordrosu ve benzeri evrakın tanziminin talep edildiği gözetilerek, iptali istenen Kurum işleminin hukuka uygunluğunun tespiti yönünden işin esasına girilerek, idari para cezası ile ilgili dava sonucu da beklenerek varılacak sonuca göre karar verilmesi gerekirken, hatalı değerlendirme sonucu, yazılı şekilde hüküm kurulması, usul ve yasaya aykırı olup bozma nedenidir.

O halde, davalı Kurum vekilinin bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ: Temyiz edilen hükmün yukarıda açıklanan nedenlerle **BOZULMASINA**, 13.06.2016 gününde oybirliğiyle karar verildi.